

ALOIS JIRÁSEK:

Na dvoře vévodském.

ROMÁN.

Růžový prstík utkvěl na jednom místě papíru. "Ach, pantomim!" zvolala. "A hádankové tance! Poněkud zastaralá, z módy vyšla hra — ale neškodí. Máte jich zásohu a pikantní?"

"Nemnoho, Výsosti —"

"Ah, to by snad pan sekretář pomohl! Pane sekretář, mohli byste nyní snad pantomimou neb nějakým hádankovým tancem přispět?" tázala se vévodkyně, náhle k Hlasivce se obrátivši.

Zpozoroval lehounký úsměv na jejich pyšných rtech, jenž mnoho dobrého a přízné nevěstil, viděl patrně, škodolibý úsměv Arnoldiho.

"Výsosti," odvětil hbitě, "raději poroučíte. Ovšem, jest poněkud obtížno, hned některé udání, než není to nemožno a osmělím se."

"Nuže?"

"Jest to velmi prosté," pravil tajemník. "Nechť tančí zaerněný pán solový tanec," a Hlasivec hleděl bystře na Arnoldiho, "a tanče, ať chvílemi utírá bílým šátkem černou svoji tvář."

Arnoldi přestal se usmívat. Očekával, že bude Hlasivce překvapen, zmaten, a on rychle odpověděl, a jak! Cítil, že ten hrot, hádankovým tancem zavinitý, proti němu namířen.

I vévodkyně byla překvapena; však rychle zeptala se: "A rozluštění?"

"To znamená, Výsosti, že moučení se nikdy do běla neumyje." Hlasivce cítil, jak oko Arnoldiho zaslehnoucí bodavě na něm spočívá. Však nezačevřel se, nelek, naopak nabyl odvahy a byl spokojen tím, že toho zpíváka patrně bodl. Bylo mu to malým zadostiučiněním za pokolení, kterého před tím zakusil.

"Nuže dobře, vezměme u vědomost," pravila vévodkyně a chladně pokynuvši, propustila nového tajemníka.

Sotva že Hlasivce přešel před síní na chodbě se ocitl, zprudka sobě oddychl.

"Ó pýcho! zlomyslnosti!" zahučel a chvátal ven; aby z těch nemilých míst, kde se tak zapřítí musil, vyvázl a na volný vzduch přišel. Tvář mu planuly, oči se leskly.

Když Hlasivce z komnaty odešel, nastalo na okamžik ticho, jež konečně tenorista přerušil. Tázaje se, sechaluje-li její Výsosti plán, tak jak jej byl navrhl.

Prisvědčila, načež sama začala: "Kdybyste se byl dříve přihlásil, mohl jste na jeho místě být. Toho dne, kdy jste žádal, bylo místo zadáno."

Arnoldi povzdychnuv, děkoval vévodkyni za její milost.

"Však do konce sezony ještě daleko!" pravila významně se usmívajíc a podala zpěvákovi kulatou svou ruku, kterouž on úctyplně polbil. Odešel.

Brzy na to vstoupila Anna Karolina s francouzskou svou kolekcí do kočáru, jenž zamířil do města.

Prudkým krokem odebral se Hlasivce do stromoví. Pod zeleným, kumelnu krovem starých lip utíkala se jeho živá kolouje krev, a pohnutí, jež v komnatě vévodkyně klidem byl zastřel, znenáhla mželo. Uvažoval klidně.

"Jest tomu tak, jak Holub vypravoval. Přije mu nad míru, a on — nuže uvidíme," myslil dále tajemník, "kdo zvíťasí! Ty se slíbenou škrabočkou a anekdotami o psoch, jež kousali líška mužů na žádost nevěrných, lehkomyslných žen, anebo já s pravdou a pravdou!"

Potkal Holuba.

"Kde jsou ostatní?"

"Odešli před chvílí do města na skleničku vína. Jak se to skončilo, příteli?"

"Velmi dobře," pravil usmívajíc se Hlasivce. "Podíváte se, až vypovím. Ale prosím vás, navštívte mne brzo odpoledne. Teď vám vypravovat nemohu, a pak bych velmi rád o něčem jiném s vámi pohovořil."

"O tom tenorovi, není-liž pravda? Ta historie mne také zajímá. Přijdu."

Podal sobě ruce a rozešel se.

Hlasivce zamýšlel na novou cestu, na novou audienci; kdež tak-těž málo příznivého, ale přece zas nejpříznivějšího uvítání se nadál. Zamýšlel zajít k vrehnímu, aby se mu představil, aby s Eliškou se sblížil. Teď, když se mu uvolnilo, začala k ní všecka jeho mysl. Chutě a jistě bral se k bytu vrehního. Uvidí ji zase tvář v tvář, uslyší její hlas. — Tak blízko jí byl a přece byli od sebe vzdálenější, než v Praze. Tu nebylo kamenného mostu, ulice pražských, a tichého bytu paní Vognarové, tu na té samotě venkovské nebylo místečka, kde by se sejtí mohli, nebylo chvilky, kde by aspoň někdy srdečných slovíček spolu promluvívali.

Bližil se již ku bráně, když za ním kočár zahřel. Ohlédnuv se, spatřil vévodu, jenž tajemnkovi svému kynul k zámku.

Hlasivce porozuměl. Bylo již po naději, že toho dne svou Elišku uvidí. Bylo nyní okolo poledne a musí k vévodovi; pak už nelze k vrehnímu se odebrat.

Odešel do komnat vévodských.

XII. Ve škole.

Téhož rána pokřizela pilně učitelová Podhájská.

Oprašovala, rovnala, přestavovala a vše to činila s nemalou chutí, s láskou. Byl jí ten nejmenší nepořádek ve světnici trnem v oku. Na dlouho nebyla samotnou; vstoupil ostýchavě podučitel Kořínek, jenž uctivě pozdravil, ptal se, je-li principál doma.

"Není, odešel na zámek — všecko je na zámku —"

"Panna Mariánka také?" ptal se Josefek a sklopil oči.

"Také — ale tak pojďte dál a sedněte si. Ten zámek!" mluvila dále jedním proudem. "ten všecko na sebe přitáhne. Muž skoro aby pořádk byl u kapelníka a to děvče sotva se doma ukáže."

"Nerikala nic?"

"Co by říkala? Zpívá pořád dnes něco z té opery, co budou dávat, a hned zase spěchala na zámek k princezně."

"Inu, mohlo by to být k dobrému," počítala rozumná matka. "Princezna Johanka má Mařenku ráda — tak aby si jí zvolila za společnici nebo — ale co jest vám, Josefku?"

Podučitel o té společnosti uslyšev, bezděky zhluboka vzdychl.

"Vy jste nějak zaražen, smuten —"

"Ó nic, nic, paní učitelová."

"Že jste ani Mařenku nedopovídil? Čekala jsem tak dlouho, nešla, a pak jsem jí viděla samotnou." Podhájská podívala se z ostra na Kořínka, který byl v úzkých.

"To jest, ona skouška se tak dlouho protáhla a pak jsem se na zámek stráni zadržel," a oddychl si.

"Tak pane!"

"Potkal jsem nového sekretáře vévodského a dal se se mnou do hovoru."

"Hehle — a co medle?"

"I přišla řeč na toho taliánského zpíváka, co jsme o něm vypravovali, že je tak tuze tomu Bendovi podoben. Ten pan tajemník je tuze hodný pán, takový vlidný. Je Čech a umí mnoho řečí, také taliánský. Tak jako myslím, paní učitelová, že by to Bendovu psaní mohl přečíst a vyložit."

Kořínek, oddychnuv si z hluboka, pohlédl tážavě na učitelku. Byl rád, že se z toho tak vypletl, že nemusil o tom věrejšším sporu s Mařenkou vypravovat. Ona nic nefekla!

Učitelka hedlivě naslouchala.

"To by skoro bylo nejšp, ale co tomu muž řekne. Zná také toho sekretáře?"

"Myslím, a pak — já bych raději tomu písmu to dal přečísti, než tomu zpěvákovi. Nevím, ale já k tomu bych důvěry neměl, zdá se, že je tuze — tak — prohaný —"

"Mařenka ho tuhle chválila, že prý krásně zpívá a že je takový šelma. Nikoho prý nezarmoutí."

Kořínek bodlo, sotva jen toto o něm uslyšel. Zamlel se.

"Tak jak?" ptala se sama učitelka, dychtíc po obsahu onoho psaní, jež tenkrát, když zpěvák po slavnosti tříkrálové upřel, za postel zapadlé nalezl. Bylo s jiným papírem zmeškáno a pošípeno. Nieméně uschovala je Podhájská, doufajíc, že se z něho něčeho doví.

"Jak povídám, paní učitelová, pan sekretář —"

"Inu, ovšem, vévodský sekretář, to ano."

"Dnes tam k němu půjdu, pozval mne, a tak je tam donesou."

"Vida, jak jest laskavý. To vezměte, ale dobrý pozor!"

Kořínek vzal papír a pozdraviv, odešel do školy.

„Jak rád by se rozběhl tam na ten vrch, kde ten nešťastný zámek stál! Podíval by se, je-li Mařenka opravdu u princezny, a kde ten prozlitký Talián.“

Chvátala její. To jí dnes nevidí, leda až na večer. Co si jí ta princezna oblíbila? Teď bude neustále u ní. Jak tu bylo krásné a pokojno, dokud vrehnost nepřijela! Jaké to byly milé, utěšené časy, kdy Mařenku do kostela i odtud doprovázel, kdy vedle sebe zpívali a v neděli odpoledne a ostatními synky a děvčaty všeliké hry hráli!

Maje hlavu plnou zamilovaných myšlenek, vstoupil do třídy, kde davně posluhačstvo bouřilo a přes "škamma" skákalo, až se školní jizba kotoučí prachu zatemnila.

XIII.

Bylo okolo druhé hodiny odpoledne.

Den se nad obvyčej rozechřál. Vzduch horký, na obloze ani mráčku. Tou dobou bylo na zámku ticho.

Vše odpočívalo v chladu a stínu. Pod prvním zámeckým nádvořím rozkládal se bývalý příkop, proměněný v zahrádku, jako ten sbora jmenovaný. Tam, kde někdy ožývalo se rachocení zbraně a kroky žoldnéřů, tam kvetly nyní četné, pestrébarevné květiny a šířily příjemný stín husté křoviny a stromky tu rozsažené.

Za toho palčivého vedra panoval v příkopě mílý chlad.

Sem dotěnou dobou vstoupila princezna Johanka, provázená Mařenkou.

Mladá šlechtična sála široký kloubek z jemné slámy; volně splyvaly jí hebké, husté vlasy, jimž byla hedle růžová pentle propletena, na krásnou, bílou šleji. Lepě rostlá, svěží postava byla oděna ve světlý, úzký šat, pod mladistvými nádry přepásaný.

Obě dívky stanuly ve stínu pod hustým hezovým keřem, jenž silně voněním květem mile se béhal.

"Tu to bylo, Mařenko?"

"Snad, nejspíše, princeسو. Odjinud by nebyla Alžběta zpěv zinečů uslyšela."

"Ano, ano, tu to bylo —" a o-hnutý divěm prak zamýšleně utkvěl na bezovém keři, pod nímž dmnově sedláček zval k odpočinku.

"Všecko jako tenkrát před sto lety —" Johanka usedla a vyzvala Mařenku, aby taktéž učinila.

"Chvilku hleděla upřeně na učitelovu dlečku."

"Mařenko, máš u nás ráda? Můžeš ti divěkovat?" ptala se těšim, upřimým hlasem.

"Milost!"

"Nesmíš toho děle, nelze mi. — Přisáhl jsem. Co nevidět přijde milé, Laroche, Mařenka spolu s"

něco svěřiti, slíbíš mi, že všecko smleš, všecko?"

Udivené děvče sblílo.

Princessa Johanka důvěřovala učitelovce Mařence, a přece, když chtěla jí zjeviti své tajemství, váhala. Několikráte se zamlela, než dopověděla. Zrak při tom klopa a zase na družku upírala, líce její vzplanula živějším nache a mladé, vášnivé srdce hlasitěji zabuchalo.

„Ale Johanka nemohla déle stajiti žár své lásky. Nebyla také povahy, aby tajnou láskou se blažila, aby se jen sny a tužbou spokojila. Bylať příliš mladá, vášnivá, a vyechování její nenanšilo jí, aby se ovládala, rozvažovala. Zapomněla na všecko. Nedbala svého stavu a postavení toho, kterýž jí byl jediným toužením, ne dbala překážek a chtěla i protivnosti snášeti.“

Bez této lásky byla by nešťastna, myslila si mladá hlava. Ona musila věděti, zdali miluje bez nádeje, zda také v jeho srdci vzkyteli ten čaromoený, omamující květ. Za dob dumání připomínala sobě všecky jeho pohledy, všecka slova, jež jako náhodou, zpěvu vy-učije, často pronášel.

Vykládala si je a zdálo se jí, že jim porozuměla, připomínala sobě les, květiny, hostinu, slyšela dosud ono tiché, chvějící se: "Ó aude!"

Doufala a zase porhybovala. On sám se nikdy asi neodvázal, aby se vévodské deři ze svých citů vyznal.

A ona musí, musí zvěděti!

Že nemohla s ním tak volně se stýkat a mluvit, jako měšťanské deery! Ale překážky ty jen ještě více jí dráždily. Měla se za nešťastnou, a přece bylo pro v tom veliké kouzlo. Trpěla, toužila a bojovala jako ty hrldinky vznešené, o nichž byla v románech četala, jimž dříve tak často jejich neštěstí záviděla.

Častěji jí teď tanul na mysli on-sud krásné slečny Smřické.

Princessa Johanka si umínila, že promluví s Arnoldim, by jí jen přisvědčil.

Tolik služebnictva kolem ní a žádnému se nemohla zplna svěřiti! Setkala se s Mařenkou a té věnovala veškerou svou důvěru.

Proto nyní, vyčkáví vhodně chvílky, kdy milé, Laroche a všichni v zámku odpočívali, zavedla družku svou sem v to tiché, tajné místo, které již jednou, před věky, svědkem bylo horoně, veliké lásky.

Sem přišla ta slíbená panna Smřická, tu sama pováděla onomu cizinci —

A Johanka ani tolik nemohla. Obě dívky sedly na dmnové lavoce pod hustým bezem těžké vlně. Stín jeho padal na svěží mladé postavy.

Bylo ticho, jen mušky, rojící se na výsluní, bzúely; na květinách kolbhal se pestrý motýl.

V tu dobu, kdy květy tak omámnivě voněly, kdy žár proudil žilami, a v mysl přecházely obrazy živých žhoncech barev, pováděla Johanka tichým, vášnivým hlasem, družce své, jak Arnoldiho miluje. Dopověděví, hleděla, planou ve tvářích, na Mařenku. Pak začala zase, všecka jsouc zaničena, a nedbala toho, že Mařenka tak udiveně na ni hledí a úzase mlčí.

Mařenka ještě mlčela, když i princezna se jí tázala, je-li ohotna pro ni něco učiniti. Tak velice užasla nad tím, co jí vévodská denra svěřila. Teprve když Johanka se drhně, naléhavěji a prudčeji se tázala, odpověděla, ze svého překvapení se probravši, jak v obyčejí měla:

"Raďte poroučeti —"

Princessa sáhla za nádra a vy-fala odtud malé psaníčko.

Hleděla na ně za chvílku, jako-by se ještě rozmyslela, váhala pak pláse ohlédnuvši se, vložila je rychle do Mařenčiny ruky.

"Ty jej vidíš o zkoušce, můžeš s ním mluvit — ale dej pozor —" mluvila kvapně, "ať nikdo tebe neposouruje — a mě. Slibuješ!"

Mařenka mlčela.

V tom ozval se nedaleko tenký hlásek milé, Laroche.

Princessa rychle vstala.

"Ty musíš rychle uschovej listek a jakmile jej odevidáš, okamni — rychle, rychle. Slibuješ!"

"Princessa, raďte ovážit!"

"Ty necheš!" Trněná obí Johankiny vzplanuly, líce její se zahanušilo.

V tom se ukázala Francouzka, byla posle, Mařenka musila listek držeti.

STRNULOST, ANO?

Mokro a vihko způsobují nastuzení v kloubech.

St. Jacobs Oel.

zbavuje bolesti ihned, odstraní strnulost. Taktéž zabráňuje její návratu. Výborný na pohmožděny, vymknutiny a bolesti.

Cena 25c a 50c.

50,000 KNIŽEK ZDARMA PO POŠTĚ

TAJNÉ NEMOCE MUŽŮ.

Tato kniha obsahuje mnoho vyob. azení, a jev pravým z drogem vědy pro staré i mladé, kteří trpí slabostí, stracenou mužností, nervosní chorobou, otravou krve, kapavkou, neduhou žaludeční ledvín a močového měchýře. Kniha ta vám objasní jak se "uzleze" vyléčiti don. a. a. a. Píšte nám česky.

Porada zdarma. Úřední hodiny od 9ti do 5ti Vneděl od 10ti do 2hé odpoledne.

DR. JOS. LISTER & CO.,

40 JARBORN ST., SA 7 CHICAGO, ILL., U. S. A.

S. JUNG & CO.,

velkoobchod líbovinami
v MII WAUKEE, WIS.

jsou jediní majitelé

Dr. A. Svobody Hořkého Vína.

Připravené dle předpisů tohoto prostulého lékaře, odporučeno ode všech lékařských autorit v nemocích žaludku a vnitřnosti. Toto vřetěné lázev v no, užíváno v prarých dávkách, může být užíváno co lék při slabosti žaludku, nechuti k jídlu, nezdrávnosti a všech podobných nemocích. Prodáváno jest v plných kvartových lahvič. Žádejte o toto víno, jež jest k dostání ve všech českých hostincích.

J. H. SHARY,
548 BEE BULDG., OMAHA, NEB. Telefon Douglas 3133

TELLMORE

Jest vřetěný druh walsky, jejíž vřhradami rozesl'ateli jsou

Atlas Wine and Liquor Co.,

VELKOOBCHODNÍCI A IMPORTÉRI
659-61 Blue Island Ave., CHICAGO, ILLS.

Zaručena dle vládního zákona o čistých potravinách a lékách.

JOHN J. FLORIAN,
cestatující jednatel.

GEORGI & VITÁK,

(dříve Louis Viták)

Píšte si o cenníky, jsou zdarma. 4663 Gross Av. cor. 47 and Ashland Av., Chicago

Prodáváme veškeré hudební nástroje za tovární cenu.

Jame vřhradí vyrábitele vyhlášených "Pearl Queen" Concertin a máme též pravé české harmoniky nejlepší jakosti. — Jediní zástupcové pro Ameriku slavných a světoznámých dechových nástrojů vyráběných V. F. Cerveným a Synem pro které jsou odporučeno na všech světových koncertovních; v Praze, Paříži, Lipsku, Bruselu a jinde. Nák obrovský tovární sklad, přívos a vývos hudebních nástrojů po celé Americe dokazuje nejlépe pověst našeho obchodu a důvěru, kterou chováme u ct. obecnstva. [9m]

Nakladatel českých hudebnin. Sp rávky všeob nástrojů se vřizuj.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

Pravidelná poštovní a paroplavební doprava

z Baltimore do Brémen

přimo po nových dvousrubových poštovních parnicích od 7,500 do 10,000 tun znosnosti:

Rhein, Main, Neck ar, Cassel, Breslau, Koeln, Hannover, Frankfurt r, Brandenburg, Chemnita.

II. kajuta z Baltimore do Bremen od \$38.00 nahoru.

Tyto paranky mají pouze jednu tří du kajutů, jež označena jest jako II. kajuta.

Vše jmenované paranky jsou vřhr adně nové, vřřetěně zbudované a salony zařizené, pokoje kajutů na palubě. E lektřícké osvětlení ve všech prostorách. Další zprávy podává jí generální jednatel:

A. SCHUMACHER & CO., No. 7 S. Gay St., Baltimore, Md.
H. CLAUSENIUS & CO., 95 Deadborn Str., Chicago, Ill.
aneb jejich zástupci v zemi.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší divo soudkové i lahvové na celém světě.

A. N. Frick & Son Co.

Vel. obchodníci a importéři

LIHOVIN a LIKERŮ

Nástupčí ústav: S. Kirsch Str., Frick, terbohl

Tel. 544. 1001 Farna ul., Omaha.

Předplatte se na "Pokrok," \$1 ročně.